

20 OKT 2017

Statens vegvesen Region vest
Postboks 43
6861 LEIKANGER

Deres ref.: Hjalmar Olseth
Vår ref.: 11908775

Dato: 18.10.2017

Klage på vedtak om flytting av transformatorstasjon med tilhørende kabler ved fv. 582 Carl Konowsgate

1 Innledning

Det vises til Statens Vegvesen sitt vedtak om flytting av transformatorstasjon med tilhørende kabler ved fv. 582 Carl Konowsgate, datert 27.09.2017 som har følgende innhold:

«BKK Nett AS pålegges med dette, på eiers kostnad, å flytte den del av transformatorstasjonen samt tilhørende kabler ved fv. 582 Carl Konowsgate, som ligger «umiddelbart» ved offentlig veg/ innen 3 meter fra vegkant.»

I samsvar med vedtaket vil BKK Nett AS flytte transformatorstasjonen (Nettstasjonen) til ny omforent plassering, men bestrider at BKK etter gjeldende rett er forpliktet til å betale flyttekostnadene for flyttingen av Nettstasjonen og BKK representert ved undertegnede vil påklage denne delen av vedtaket.

2 Saken

BKK oppfatter saksbehandlingen i denne saken til ikke å være i samsvar med Forvaltningslovens saksbehandlingsregler og viser i den sammenheng til tidligere korrespondanse og brev fra BKK.

2.1 I klagebrev fra BKK datert 08.05.2017, jfr vedlegg, fremkommer det at BKK først fikk underretning om flyttevedtaket den 25. april 2017 etter at BKK selv hadde begjært innsyn i saken. Som det fremkommer i brevet ble en rekke av forvaltningslovens saksbehandlingsregler ikke overholdt av Statens Vegvesen: § 16 og forhåndsvarsel, § 17 om sakens opplysning og § 25 om manglende begrunnelse av de forhold vedtaket støtter seg på.

Videre klages det også på at sakens realiteter, hvor det fremkommer at stasjonen er lovlig plassert og etablert, ikke er hensyntatt og vektlagt mht gjeldende regelverk innen dette området. Vi ikke kan se at flyttingen av nettstasjonen medfører at eier plikter å betale flyttekostnadene da det ikke foreligger noen uttrykkelig hjemmel som tilsier dette.

2.2 Den 25.07.2017 sendte Statens Vegvesen et «Forhåndsvarsel om flytting av Nettstasjon med tilhørende kabler ved Fv 582 Carl Konowsgate», jfr vedlegg.

2.3 I brev fra BKK datert 08.08.2017, jfr vedlegg, fremkommer BKK sine merknader til forhåndsvarselet. I brevet fremkommer det at BKK er enige i at ledninger/kabler som ligger nærmere veikant enn tre meter ligger innenfor rekkevidden av Vegloven § 32.

BKK bestrider derimot Statens Vegvesen sin påstand om at «transformatorstasjon og ledninger som ligger innenfor vegområdet til (riks- og) fylkesveg, er innenfor virkeområdet til Vegloven § 32», så langt passusen omhandler transformatorstasjon/Nettstasjoner.

113. Brev av 27/2010
2010/000528
(6. kvartal)

Vegloven § 32 gjelder, slik det fremkommer i bestemmelsen «Elektrisk eller annen kraftledning, ledning for elektronisk kommunikasjon, vass-, kloakk- eller annen ledning eller renne av alle slag, løypestreng, taubane eller privat skinnegang eller feste for ledning m.m. som nemnt, ...».

Både lovteksten og kommentarutgaven til Vegloven er klar mht. hvilke typer installasjoner Vegloven § 32 omfatter. Verken Transformatorstasjoner eller Nettstasjoner (som er mindre transformatorer i distribusjonsnettet for elektrisitet faller slik BKK oppfatter det ikke innenfor virkeområdet for Vegloven § 32. Lang og veletablert praksis tilsier også at Nettstasjoner skal behandles som bygninger, ikke som ledninger e.l.

BKK viser i denne sammenheng til at tvistetemaet i den såkalte «Bybanesaken» (LG-2009-33154) gjaldt kabler og ledninger, men derimot ikke nettstasjoner. Flere nettstasjoner som lå nært inntil offentlig vei, måtte flyttes som følge av Bybaneutbyggingen. Bybanen bekostet flyttingen av disse, og innrømmet for øvrig også fri grunn til de nye plasseringene.

For ordens skyld gjentas BKK Netts standpunkt slik det ble fremsatt i møtet 23.01.2017 og presisert i e-post til Trine Gjerde Andersen og Robert Olsen i Statens Vegvesen 03.03.2017; BKK Nett tilkjennega at de kunne akseptere flytteplikt for egen kostnad for kabler og ledninger som på etableringstidspunktet lå nærmere enn tre meter fra veikant.

For den omhandlede nettstasjonen kunne BKK ikke akseptere at BKK skal måtte dekke flyttekostnadene da BKK ikke kunne se at Statens Vegvesen har hjemmel til å kreve at BKK dekker flyttekostnadene. Videre kan BKK heller ikke se at det er riktig at BKK plikter å bekoste omlegging av kabler og ledninger som ligger utenfor virkeområdet for Vegloven § 32, men som må flyttes som følge av at Nettstasjonen flyttes.

2.4 Statens Vegvesen sitt vedtak datert 27.09.2017

I brevet datert 27.09.2017 fører Statens Vegvesen en argumentasjon for å begrunne og fremskaffe hjemmel til sitt vedtak. Slik vi forstår det mener Statens Vegvesen at flytteplikten etter § 32 også omfatter den angjeldende nettstasjonen. BKK kan ikke se at denne argumentasjonen er juridisk holdbar og bestrider Statens Vegvesen sitt standpunkt om at denne argumentasjonen hjemler pålegget om kostnadsansvar ved flyttingen i denne saken.

BKK oppfatter det slik at den angjeldende nettstasjonen omfattes av bestemmelsene i Veglovens § 30, og at nettstasjonen ble plassert der etter løyve fra kommunen/vegmyndighetene. Det foreligger uttrykkelig godkjenning fra de kommunale myndigheter, jfr vedlagt skriv fra Laksevåg Bygningkommune datert 10.03.1948, og godkjent byggeanmeldelse datert 18.05.1949. BKK viser til at vedtakene fra kommunen også uttrykkelig ivaretok veieiers interesser. Ut over dette har BKK ingen spesifikk godkjenning fra kommunen/vegmyndighetene fra den tid nettstasjonen ble etablert på 1950-tallet. All den tid nettstasjonen ligger langs hovedveg og er godt synlig, samt at avstanden til veg er godt synlig og målbar, legges det til grunn at vegmyndighetene har godkjent dens plassering da den ble etablert. Dersom de ikke hadde godkjent plasseringen burde de tatt dette opp ved etableringen eller umiddelbart etter etableringen. Det må således legges til grunn at E-verket på Laksevåg den gang har fått tillatelse fra kommunen/vegmyndighetene til å plassere kiosken der den nå har stått i over 60 år.

Videre oppfatter BKK det slik at denne nettstasjonen er omfattet av bestemmelsen i Veglovens § 37 hvor det fremkommer følgende i første setning:

«Eldre byggverk eller annen innretning som nemnt i §§ 30, 32 eller 33 kan mot vederlag fastsett ved skjønn krevjast borttatt eller flytt til slik avstand fra veg eller vegkryss som følger av føresegnene i §§ 29, 32 eller 33. ...»

Det er av sentral betydning hva som menes med «Eldre byggverk». I kommentarene i Rettsdata skriver Erik Gauver og Tore Elnæs at:

«Eldre byggverk», vil si byggverk mv. oppført før vegen ble planlagt og bygget, før lovens ikrafttreden, eller bygninger som er blitt liggende innenfor byggegrensene ved endringer i disse, eller etter dispensasjon. (min understreking)

Som vi ser fremkommer det i § 37 første setning at dersom vegmyndighetene har gitt «dispensasjon» dvs. tillatelse til nettstasjonens plassering innenfor byggegrensen så plikter vegmyndighetene å bekoste flyttingen fastsett ved skjønn dersom partene ikke blir enige om de konkrete flyttekostnadene.

Etter BKK sin vurdering er det mest sannsynlig («sannsynlighetsovervekt») at vegmyndighetene har gitt tillatelse/dispensasjon fra byggegrensene da nettstasjonen ble etablert på 1950-tallet. Dersom det ikke ble gitt noen skriftlig tillatelse, så må vegmyndighetene sin opptreden anses å ha gitt tillatelse ved konkludent adferd da nettstasjonen er etablert godt synlig ved en hovedveg, med godt synlig avstand til veg.

Konsekvensen av dette er at vegmyndighetene iht Veglovas § 37 selv må bekoste flyttingen av nettstasjonen.

2.5 I vedtaket fremkommer det at flytteplikten gjelder den «del av» nettstasjonen som ligger innen 3 meter fra vegkant. Den angjeldende nettstasjon er en egen enhet slik at det ikke lar seg gjøre å fjerne kun en del av enheten. Følgelig må hele nettstasjonen flyttes.

2.6 Statens Vegvesen krever at BKK dekker flyttekostnadene for nettstasjonen og de elektriske ledningene uavhengig av om de ligger innenfor eller utenfor 3-metersgrensen. BKK vil prinsipalt hevde at BKK verken plikter å dekke flyttekostnadene for nettstasjonen eller kablene som må flyttes som følge av flyttingen av nettstasjonen, da det ikke foreligger hjemmel for dette kravet. Konsekvensen av dette er at vegmyndighetene som har krevet flytting, selv må bære samtlige flyttekostnader.

Subsidiært vil BKK hevde at dersom klageinstansen kommer til at vegmyndighetene har rett til å kreve at BKK dekker flyttekostnadene for det som ligger innenfor 3-metersbeltet, så plikter vegmyndighetene likevel å dekke kostnadene med det som ligger utenfor 3-metersbeltet, men som må flyttes som følge av at nettstasjonen flyttes. Det vises i den sammenheng til det rundskrivet som Statens Vegvesen ofte viser til som støtte for sine synspunkt, Rundskriv nr 90/10 fra 1990 skrevet av Statens Vegvesen Vegdirektoratet ved Otto Arnulf (vedlagt) hvor det fremkommer følgende øverst på side 6:

«3. Ledningene ligger dels utenfor, dels på vegområdet

Dersom ledningsanlegget ligger dels på, dels utenfor vegområdet, og man ikke har nærmere opplysninger om rettsforholdet ledning-veg, må veganlegget kunne ta de forholdsmessige kostnader med flytting for den del av ledningsstrekket som ligger utenfor området, og grunneieren forutsetningsvis ta den delen som ligger innenfor.»

Rundskriv 90/10 støtter således opp under at vegmyndighetene må ta sin forholdsmessige del av flyttekostnadene og bekoste flyttingen av den del av anlegget som ligger utenfor 3-meters grensen. Dette må vel gjelde både for de ledninger/kabler som ligger utenfor 3 metersgrensen og for nettstasjonen, dersom man skal følge Statens Vegvesen sin argumentasjon mht Veglovens § 32 sitt virkeområde, at det som gjelder for ledningene også gjelder for nettstasjonen.

2.7 BKK oppfatter det slik at nettstasjoner er bygninger og skal ikke behandles som ledninger og at dette er en allment kjent praksis. BKK har vist til at den såkalte Bybanesaken omhandlet ledningene og ikke nettstasjonene. Til dette skriver Statens Vegvesen at «Den påropte praksisen i forbindelse med bybaneutbyggingen kan vi ikke ta stilling til». Det er overraskende at Statens Vegvesen avviser å forholde seg til dette da det var Statens Vegvesen Region Vest som påla BKK å flytte de angjeldende ledningene/kablene og var part i rettsaken representert av Staten v/Samferdsels-departementet. Statens Vegvesen var helt sentral i denne rettsaken og er kjent med at den kun omhandlet kablene, - og ikke nettstasjonene.

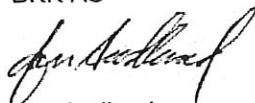
Det er overraskende at Statens Vegvesen viser til uttalelser i bybanedommen som støtte for sin argumentasjon for at BKK har kostnadsansvaret for flyttingen av nettstasjonen når forholdet er det at bybanesaken ikke omfattet nettstasjonene, men kun ledningene.

I tillegg er det slik at BKK ikke er kjent med at det foreligger noen rettspraksis som tilsier at det foreligger en presumsjon for at en nettstasjon er etablert med flytteplikt med kostnadsansvar dersom det ikke foreligger noe eksakt dokumentasjon for annet vilkår for etableringen, - i motsetning til bestemmelsene og rettspraksisen vedrørende ledninger og kabler m.v.

3 Avslutning

Det bes om at klageinstansen omgjør Statens Vegvesen sitt vedtak om å pålegge BKK flyttekostnadene for den Nettstasjonen og de kablene som flyttes etter krav fra Statens Vegvesen.

Vennlig hilsen
BKK AS

Jon Aadland
advokat

Vedlegg:

- 2017 - Rundskriv nr 90/10 fra 1990 skrevet av Statens Vegvesen Vegdirektoratet ved Otto Arnulf
- 2017 - Brev fra BKK til Statens Vegvesen datert 08.05.2017
- 2017 - Forhåndsvarsel fra Statens Vegvesen datert 27.07.2017
- 2017 - Brev fra BKK til Statens Vegvesen datert 08.08.2017

Statens vegvesen
Vegkontorene
Fylkeskommunene
Kommunene

FLYTTING AV LEDNINGER VED OFFENTLIG VEG - JURIDISK GRUNNLAG
FOR UTGIFTSFORDELING MELLOM LEDNINGSEIER OG VEGMYNDIGHET -
FORHANDLINGER

I det følgende vil det bli redegjort for rettsgrunnlaget for å
ha ledninger liggende i vegområdet (I - IV).

Avslutningsvis er det gitt retningslinjer for vegmyndighetens
forhandlere i tilfelle hvor det skal søkes omnådd utøve
minnelighet om kostnadsfordeling.

I. EIENDOMSRETT

Vedtatt ved 18.10.89

*BE sikk utgjør
av 18.10*

Etter norsk rett
Dette i motsetning
hvor vegmyndighe
veg over bestemt
eiendomsretten til
"hell", slik som:

I prinsippet er d
som definisjonsma
utslag av denne e
hindre andres til
for denne solide
ferdsel. I tilfal
ningseiere å bruke
og må vike
f.eks. selve vegby
trafikken, krever
privatrettsli
sjoner på vegens e

II. "TÅLTE DISPOSISJONER PÅ VEGENS EIENDOMSOMRÅDE"

Det er alment erkjent at viktige samfunnsmessige interesser
tilsier at private personer og private og offentlige virksom-
heter må få adgang til å nytte de korridorer i landskapet som
oppstår ved at det offentlige bygger eller planlegger bygget
offentlig veg. Men denne adgangen er altså underordnet ~~allmen~~
hetens ~~ferdselsinteresser~~ på vegens.

Dette er beskrevet slik av veglovkomiteen av 1951, se Innst.
s. 65, første spalte: "Som antydnet foran har § 33 (tilsvarende
nå gjeldende § 32) til hensikt å skape en fri arealstripe i

Postadresse	Kartadresse	Diverse telefonnr.	Telefon	Telex	Egne kontoradresser	
Postboks 5390 Efterslad 0604 OSLO 4	Grenseveien 92 Telefax (02) 63 97 63	(02) 45 55 18 Dag (02) 43 99 79 Kv (02) 45 55 51 Kv (02) 53 99 23 A.d.d.	(02) 63 95 00	21 542	Bruksveien Grenseveien 97 Telefax (02) 63 98 65	Veglaboratoriet Gausladaleen 25 Telefon (02) 63 99 00 Telefax (02) 43 74 21

terrenget for vegen, slik at vegbanen kan føres fram over grunn som bare er beregnet på vegformål, på samme måte som jernbanen føres fram over grunn som bare kan utnyttes til jernbaneformål. I denne arealstripen skal det derfor ikke anbringes noe som kan antas "varig å ville medføre vesentlig ulempe for trafikken eller vegvedlikeholdet". Veglovkomiteens lovforslag møtte motbør hos Norske Elektrisitetsverkers Forening, Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet og Telegrafstyret. Men Samferdselsdepartementet uttalte: "Departementet vil til disse innvendinger bemerke at grunn m.v. til vegen er ervervet for å tjene vegen og trafikken, og det må påses at at grunnen disponeres slik at trafikken ikke blir påført unødige vanskeligheter og at vegvesenet ikke får unødige utgifter."

Veglovens § 32

Veglovens § 32 setter forbud mot - uten vegmyndighetens tillatelse - å plasere ledninger mv. på vegens eiendomsområde eller i umiddelbar nærhet av dette. Til tross for at vegmyndigheten er eier av selve vegområdet, er forutsetningen at vegmyndigheten skal ha en saklig grunn til å nekte å gi tillatelse. Dersom anbringelsen av ledningen ikke kan ses å føre til skade for vegen, vedlikeholdet, trafikken eller at den vil føre til økte omkostninger for vegvesenet, skal tillatelse gis.

Men det kan settes vilkår for tillatelsen.

Slike vilkår må også være saklige, jfr. de vilkår som er nedfelt i blankett nr. 66 hos Statens vegvesen, jfr. også "Bestemmelser om forholdet mellom offentlige vegger og elektriske ledninger", gitt ved Arbeidsdepartementets rundskriv til fylkesmennene 5. desember 1935 med senere endringer i november 1940 og i november 1964.

III. TRE HOVEDPRINSIPPER OM KOSTNADER MED LEDNINGER

I de hittil gitte vilkår er det nedfelt to hovedprinsipper:

A. Ledningseieren er selv ansvarlig for ledningsanleggets vedlikehold og skader på det som følge av vegvesenets ordinære virksomhet, samt ansvarlig for skader som anlegget påfører 3. part.

B. Dersom vegvesenets faglige interesser tilsier det, må ledningsanlegget på vegvesenets område endres eller flyttes og ledningseieren må selv bære kostnadene med dette.

Postadresse	Kontoradresse	Ovrigt telefonnr.	Telefon	Telex	Egne kontoradresser	
Postboks 5190 Ederstad 0604 OSLO 6	Grønseveien 92 Talefax	(02) 65 55 18 Dwp (02) 63 94 79 D-R (02) 65 55 51 Dwt (02) 63 94 25 A-d-1	(02) 63 25 00	21 542	Brundervingen Grønseveien 97 Talefax (02) 63 74 66	Veglaboratoriet Gausladalen 25 Telefon (02) 63 77 00 Teletax (02) 45 74 21

**STATENS VEGVESEN
VEGDIREKTORATET**

NA-RUNDSKRIV NR. 90/10

Vår dato
1990-02-14

Vår referanse

90/-

Side 1

Jur

Vår saksbehandler - Innvalgsnr.

Underdir. Otto Arnulf - 63 95 53

Vårt ark.nr.

033

Deres referanse

Prinsippet under B. er fastslått i Telegrafanleggsloven:

§ 5 i loven hjemler adgang til å legge telegrafledning på vegvesenets eiendom uten godtgjørelse. Tillatelse fra vegvesenet må imidlertid innhentes, jfr. veglovens § 32. Og i telegrafanleggsloven heter det i § 5, annet ledd:

"Viser det seg senere, at Ledningen hindrer den hensiktssvarende Benyttelse af Færselsveien eller Udførelsen af nødvendige Arbejder paa eller Forandringer af denne, skal Telegrafvæsenet besørge Ledningen midlertidig eller for alltid fjernet eller forandret."

Det er dessuten fastslått i "Bestemmelsene", se § 11:

"Viser det seg senere at ledningsanlegget hindrer den hensiktssvarende bruk av vegen eller utførelsen av nødvendige arbeider på eller forandringer av samme skal eieren på forlangende av vegvesenet - - - besørge anlegget flyttet.

Når ledningsanlegget er plassert på vegvesenets grunn, bæres omkostningene ved forandring eller flytning av ledningsanleggets eier hvis ikke annet er bestemt i konsesjonsvilkårene eller telegrafloven."

Det samme prinsippet er fastslått i "Bestemmelsene"s § 24.

Men av dette følger også det tredje hovedprinsipp:

C. Dersom arbeider med vegen fører til endringer m.v. på ledningsanlegg utenfor vegens eiendomsområde, må vegvesenet betale hva det koster å flytte ledningene. Her inntreer ekspropriasjonsrettslige synspunkter.

Dette prinsippet er da også fastslått i "Bestemmelsene" § 11, annet ledd, annen setning:

"For ledninger utenom vegområdet bæres omkostningene av vegvesenet, medmindre annet er fastsatt på forhånd (f.eks. i konsesjonsbestemmelsene) eller flytningen er en direkte følge av ledningsforandring på vegens område".

Se også § 27 i "Bestemmelsene".

IV. OPFSUMMERING AV I - III

1. Langs, på, over og under eksisterende offentlig vegar i dag er det et omfattende ledningsnett i tillegg til de ledninger som betjener vegen og dens vedlikehold. I mangel av andre opplysninger må man kunne gå ut fra at disse ledningene, tilhørende private og offentlige etater, er gitt med vegvesenets

Postadresse	Kontoradresse	Ovrigt telefaks	Telefon	Tekst	Egne kontoradresser
Postboks 8100 Etenstad 5604 OSLO 5	Grønsvollen 22 Telefax (02) 63 97 69	(02) 65 55 18 Direk (02) 63 95 79 Direk (02) 65 55 51 Direk (02) 63 91 23 A-data	(02) 63 95 00	21 542	Bruveien 1 Grønsvollen 27 Telefax (02) 63 91 00
					Veglaboratoriet G.R. Stadafoss 25 Telefon (02) 63 91 00 Telefax (02) 45 71 21

STATENS VEGVESEN
VEGDIREKTORATET

NA-RUNDSKRIV NR. 90/10

Vår dato
1990-02-14

Vår referanse

90/-

Jur

Deres referanse

Side 4

Vår saksbehandler - innvalgsnr.

Underdir. Otto Arnulf - 63 95 53

Vårt ark.nr.

033

stilltiende tillatelse. De må altså anses som lovlig anbragt i mangel av opplysninger om det motsatte. Som nevnt ovenfor har vegmyndighetene siden århundreskiftet krevet å forhåndsgodkjenne anbringelse av ledninger mv. innenfor den offentlige vegs eiendomsgrenser, innenfor vegens umiddelbare nærhet, og fra 1964 for riksvegens vedkommende også innenfor byggegrenser gitt med hjemmel i vegloven.

I mangel av slike andre opplysninger må vedkommende ledning altså anses lovlig anbragt. Men i utgangspunktet må eieren ha vedlikeholdsansvar og eier-ansvar for ledningen. Han kan heller ikke uten spesielle opplysninger om det motsatte antas å ha en særrett til å ha ledningen liggende på/ved vegområdet, slik at denne særretten skal bli gjenstand for erstatning om det må foretas endringer med ledningen som følge av arbeider med vegen.

2. Om slike særretter foreligger, kan først og fremst fastslås ved skriftlige dokumentasjoner. Dersom vedkommende ledning er eldre enn vegen, kan dette være en omstendighet som peker på at vegenlegget bør ta kostnader ved endringer av ledningen. Det kan også nevnes spesielle forhold som følge av omklassifiseringer av veg til offentlig veg: Dersom ikke spesielle forbehold er tatt i forbindelse med omklassifiseringen, vil den tidligere vegholder, f.eks. en kommune, kanskje kunne hevde at den nye vegholder, eksempelvis Statens vegvesen, må bære kostnadene med omlegging av kommunal ledning i det området som tidligere var kommunal veg, men som nå er blitt riksveg.

3. Vegloven av 1912 gjaldt ikke for byene. Man vil derfor neppe i byene finne vilkår gitt på blankett 66 i tiden forut for 1964 da den nye vegloven trådte i kraft. Det må i tilfelle undersøkes under hvilke vilkår vegholderen har gitt tillatelse. Vegholderen kan selvsagt ha gitt regler og vilkår tilsvarende de som finnes i blankett nr. 66, kanskje også etter mønster av disse. Telegrafanleggslovens § 5 gjaldt jo f.eks. også i byene.

V. GENERELLE RETNINGSLINJER OM FORHANDLINGER OM KOSTNADSDDELING

Vegdirektoratet vil nedenfor - på grunnlag av det som ovenfor er sagt - angi retningslinjer for de forhandlinger som må føres om kostnadsfordelingen i de tilfelle hvor eksisterende, lovlige ledninger mv. skal flyttes bort fra riksveg. Det presiseres at det her altså er tale om eksisterende riksveg, idet fremføring av ny veg gjennom ny trase som angriper ledning utenfor eksisterende vegs eiendomsområde, fører til bruk av ekspropriasjonsrettslige synspunkter, slik at vegvesenet må få erstatningsansvaret. Det presiseres for ordens skyld også at det gjelder flytting av ledninger som følge av at vegvesenet foretar endringer med riksvegen.

Postadresse	Kontoradresse	Øvrige telefonnr.	Telefon	Telex	Øvrige kontor adresser	
Postboks 6390 Etterstad 0604 OSLO S	Grenseveien 92 Trafalux (02) 53 97 50	(02) 45 55 13 Dixi (02) 43 96 79 Dixi (02) 45 55 51 Dixi (02) 53 98 23 A data	(02) 63 95 00	21 542	Bruerdelingen Grenseveien 97 Trafalux (02) 63 91 98	Veglaboratoriet Gausladalen 25 Telefon (02) 63 91 00 Telefax (02) 49 71 21

I tillegg til anvisning om kostnadsfordelingen, vil Vegdirektoratet videre angi hvilke verdier vegvesenets forhandlere kan legge til grunn dersom det er tale om beregning av ledningenes verdi på grunnlag av antatt brukstid.

1. Ledningene ligger utenfor friksveggrunn

Dersom vegvesenets arbeider medfører endring av ledninger som i sin helhet ligger utenfor vegområdet (x), betaler anlegget omkostningene med flyttingen. Et unntak gjelder her større innretninger som gjelder og inkluderer ledninger, som riktignok ligger utenfor vegområdet, men som bevislig er uløvlig anlagt innenfor byggegrensene, jfr. veglovens § 37.

Dersom ledninger kan tilknyttes offentlige anlegg, skal dette søkes gjort, jfr. plan- og bygningslovens § 65, annet ledd og § 66 nr. 2, annet ledd.

2. Ledningsanlegget ligger på vegens eiendomsområde

Dersom vegarbeidene fører til endringer av ledninger som i sin helhet ligger innenfor vegområdet, (§ 32) er utgangspunktet at eieren må betale kostnadene med flyttingen. Unntak gjøres hvor eieren kan godtgjøre at han har en særrett til å la ledningen bli liggende. En slik særrett kan anses å foreligge dersom vegen bevislig er yngre enn ledningen.

Fører omleggingen til at ledningen fortsatt blir liggende innenfor det som da blir vegens eiendomsområde, må også fremtidige flyttinger skje på ledningseierens bekostning, medmindre det foreligger en særrett som nevnt.

Vegarbeidene kan ofte føre til at de enkelte ledningseiere, særlig de som representerer private husholdninger, kan få utgifter som det er urimelig å belaste dem. I mange tilfelle kan også arbeidet med å kartlegge rettsgrunnlaget for alle slike ledninger representerer et stort og for vegvesenet kostbart arbeid. I praksis har vegvesenet i slike tilfelle unnlatt å kreve refusjon av utgifter til omlegging av ledningene. "Rimelighetskriteriet" gjør seg selvsagt sterkere gjeldende når det gjelder private husholdninger enn private og offentlige foretak med større ressurser.

Det forhold at vegvesenet etter omstendighetene - uten prinsipielt å være ansvarlig - tar omleggingskostnadene, bør også kunne bidra til gjennomføring av grunnerverv i minnelighet på en mer smidig måte enn om prinsippet strengt var blitt fastholdt.

.....
Et med vegområdet foretas vegens eiendomsområde. Dessuten et 1-meterbelte på hver side av vegen dersom vegvesenet ikke er eier.

Postadresse	Kontoradresse	Offisiell telefonnr.	Telefon	Telex	Egne kontoradresser	
Postboks 5390 Elveråsen 0604 OSLO 4	Grensveien 92 Telex 027 63 27 63	(02) 85 55 18 Dnsp (02) 83 94 78 Dnnt (02) 85 55 51 Dnnt (02) 83 98 23 A.dafa	(02) 83 95 00	21 542	Bruvendingen Grensveien 87 Telex (02) 63 28 55	Veglaboratoriet Gausdalveien 25 Telefon (02) 83 27 00 Telex (02) 45 74 21

3. Ledningene ligger dels utenfor, dels på vegområdet

Dersom ledningsanlegget ligger dels på, dels utenfor vegområdet, og man ikke har nærmere opplysninger om rettsforholdet ledning - veg, må vegvesenet kunne ta de forholdsmessige kostnader med flyttingen for den del av ledningsstrekket som ligger utenfor området, og grunneieren forutsetningsvis ta den delen som gjelder innenfor.

4. Standardhevning

I tilfelle hvor vegvesenet tar kostnadene med flytting/utbedring/utskifting, må ledningseieren bære en del av kostnadene som rimeligvis tilsvarer den standardhevning ledningsanlegget får gjennom vegvesenets bidrag.

Med standardhevning forstås bl.a. økte dimensjoner, overgang fra kombinert til separat avløpssystem og økt kvalitet, og økt bruksverdi på ledningsanlegg p.g.a. fornyelse (nedskrivning) og lengre levetid. For ledninger av alle slag kan vegvesenets forhandlere godta en nedskrivningstid på 60 år, mens stolper og master mv. anses nedskrevet etter 40 år. For kabler treffes avgjørelse i hvert enkelt tilfelle.

Grøfter og kanaler for ledning er ikke gjenstand for nedskrivning.

5. Andre momenter for kostnadsdeling

Dersom offentlige etater, kraftverk mv. ønsker ledninger framført i området og private ledninger skal tilknyttes disse, kan det opprettes en kostnadsfordeling basert bl.a. på:

- eierens planer om ledningsframføring, uavhengig av vegvesenet,
- eventuelt pålegg fra statlige eller fylkeskommunale myndigheter,
- kostnader med alternative lovlige løsninger,
- antall abonnenter
- og mulige refusjonskrav fra grunneiere.

6. Felleskostnader

Ledningsanlegg kan bli oppdimensjonert for bruk utover hva som er nødvendig for vegens drenering og avrenning bl.a. med sikte på fremtidig utbygging av tilstøtende områder. Dette vurderes av vegmyndigheten, som i tilfelle fremsetter forslag til fordeling av felleskostnadene med dette. Kostnadene for fellesgrøft fordeles forholdsvis med grunnlag i hva kostnadene ville blitt for den enkelte interessent dersom ledning/kabler ble lagt i egen grøft.

Postadresse	Kontoradresse	Drifts telefonnr.	Telefon	Telex	Egne kontoradresser	
Postboks 5090 Etterstad 0604 OSLO 5	Grensveien 92 Telex (02) 83 97 68	(02) 85 55 18 Oslo (02) 83 94 79 Drift (02) 85 55 51 Drift (02) 83 94 23 A-data	(02) 83 95 00	21 542	Bruerdelingen Grensveien 97 Telex (02) 83 94 56	Veglaboratoriet Gausstadveien 25 Telefon (02) 83 99 00 Telex (02) 45 14 2

STATENS VEGVESEN
VEGDIREKTORATET

NA-RUNDSKRIV NR. 90/10

Vår dato
1990-02-14

Vår referanse
90/-
Jur

Sida 1

Vår saksbehandler - Innvalgsnr.
Underdir. Otto Arnulf - 63 95 53

Vårt ark.nr.
033

Deres referanse-

7. Vare- og trekkør

Vare- og trekkør for fremtidige offentlige ledninger dekkes av vedkommende offentlige etat og eierne av eventuelle tilknyttede private ledninger etter en forholdsvis fordeling.

8. Fremtidig vedlikehold av ledningsanlegget

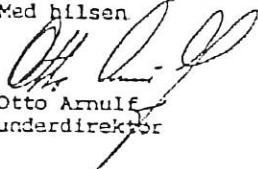
Fremtidig vedlikehold og ansvar for de private ledningene og kontroll med dem påhviler som tidligere ledningenes eiere.

9. Finansiering Vegmyndigheten påtar seg ikke forskuttering av andres ledningsanlegg. Det er derfor den enkelte ledningsaiers ansvar å sørge for nødvendig budsjettmessig dekning og rettidig innbetaling til vegvesenet i tilfelle vegvesenet skal forestå arbeidet.

10. Klage

Vegmyndighetens vedtak om å påby ledning flyttet er enkeltvedtak, som for riksveggenes vedkommende kan påklages til Vegdirektoratet, jfr. kgl.res. av 24. juli 1981.

Juridisk seksjon
Med hilsen

Otto Arnulf
underdirektør

Harald Håkonsen
kontorsjef

OA/AGT

Postadresse	Kontoradresse	Dirigerte telefonnr.	Telefon	Tekst	Egne kontoradresser
Postboks 8190 Etterstad 0604 OSLO 8	Grensveien 92 Tekstar (02) 63 27 98	(02) 85 55 18 Desp (02) 83 96 79 Drøt (02) 85 55 51 Drøt (02) 83 96 23 A.d.t.t.	(02) 63 95 00	21 542	Bruerdelingen Grensveien 27 Tekstar (02) 63 28 98 Veglaboratoriet Gausladdalen 25 Telefon (02) 63 29 00 Telefax (02) 46 74 21

Morgendagen er her | bkk.no

MOTTATT

15 MAI 2017

Statens vegvesen
Region vest

17/731-4
420

Statens vegvesen Region vest
Postboks 43
6861 LEIKANGER

Deres ref.:

Vår ref.: 11844816

Dato: 08.05.2017

Klage på vedtak

BKK Nett viser til Statens vegvesens Vedtak om flytting av transformatorstasjon med tilhørende kabler ved Fv 582 Carl Konows gate. Vedtaket kom BKK Nett til underretning 25. april 2017 etter å ha begjært innsyn i dokumentet. BKK Nett begjærte innsyn i dokumentet på bakgrunn av at Statens vegvesen i møte 20.4.2017 orienterte om forestående vedtak. Vedtaket er så vidt vi kan se ikke sendt BKK Nett og inneholder ingen dato. Vedtaket er ikke signert og det fremgår heller ikke at det er elektronisk godkjent. BKK Nett stiller spørsmålsteget ved hvorvidt det i det hele tatt er fattet et vedtak. BKK Nett påklager under alle omstendigheter vedtaket.

I følge vedtaket er rette klageinstans Hordaland Fylkeskommune, mens klage skal sendes til Statens vegvesen Region vest.

Klage på saksbehandlingen

Manglende forhåndsvarsel

I Statens vegvesens vedtak heter det «Vi viser til forhåndsvarsel i møte 23/01-17, da ytterligere dokumentasjon ikke er mottatt har vi med hjemmel i vegloven fattet følgende vedtak: ...»

Av fvl. § 16 annet ledd fremgår at «Forhåndsvarslet skal gjøre greie for hva saken gjelder og ellers inneholde det som anses påkrevd for at parten på forsvarlig måte kan vareta sitt tarv.» Videre: «I regelen gis forhåndsvarsel skriftlig.»

I det aktuelle møte ble det overhode ikke varslet om et forestående vedtak om flytting av transformatorstasjonen for BKK Netts regning. I møtereferatet fra det aktuelle møtet fremgår som et strekpunkt: «- Hvem står for kostnadene i forbindelse med ny trafo?»

I epost av 3. mars 2017 (vedlagt) ba BKK Nett «om skriftlig bekreftelse fra Statens vegvesen om at flytting er påkrevd og at Statens vegvesen påtar seg alle kostnadene med dette.» (om transformatorstasjonen)

BKK Nett har ikke mottatt skriftlig tilbakemelding på ovennevnte eller blitt oppfordret til å belyse saken ytterligere. Nevnte epost skulle med tydelighet vise at BKK Nett hadde en klar oppfatning om at Statens vegvesen skulle dekke kostnadene ved eventuell flytting av transformatorstasjonen. Desto større grunn er det for Statens vegvesen til skriftlig å varsle om et vedtak stikk i strid med dette.

Manglende begrunnelse

Av fvl. § 25 følger: «I begrunnelsen skal dessuten nevnes de faktiske forhold som vedtaket bygger på.» BKK Nett kan ikke se at det i vedtaket fremgår et eneste faktum om hva vedtaket om flytting av transformatorstasjon for egen kostnad er bygget på.

Forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt

Av fvl. § 17 følger: «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.»

Ovennevnte epost av 3. mars 2017 ga Statens vegvesen en klar oppfordring til ytterligere undersøkelser av saken. Flytting av transformatorstasjonen har en kostnad i størrelsesordenen 1-1,5 MNOK (ekskl. tilrettelegging tomt). Det bør stilles strenge krav til forvaltningsorganets saksbehandling, herunder forhåndsvarsel, begrunnelse og utredningsplikt.

Ovennevnte gjennomgang viser gjennomgående svikt og feil i saksbehandlingen hos Statens vegvesen. Det må antas at feilene kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold, og vedtaket må av denne grunn anses ugyldig.

Klage på realitetsinnholdet i vedtaket

Det er i vedtaket ikke redegjort for at vilkårene for flytting av transformatorstasjon for egen kostnad etter § 36 i veglova er oppfylt.

BKK Nett har en alminnelig bruksrett på privat grunn. Den aktuelle transformatorstasjon sto ferdig oppført i 1951. Oppføringen var gjenstand for omfattende saksbehandling, herunder hos Laksevåg bygningsråd. I uttalelse (vedlagt) av 9.3.1948 fra bygningsrådet het det:

«Der er fra rådets side intet å innvende mot at kiosken blir plassert som anført. -
Man forutsetter da at den ikke kommer til å rake inn i den regulerte gate og at den ikke kommer til å representere noen hindring for oppførelse av våningshus på tomten. - »

Oppføringen ble deretter vedtatt godkjent (vedlagt) i bygningsrådsmøte 18.5.1949.

Av ovennevnte følger at transformatorstasjonen er lovlig plassert. Ovennevnte viser dessuten at veginteressene ble ivaretatt i saken.

Det foreligger ikke hjemmel for å pålegge BKK Nett flytting av transformatorstasjon på egen kostnad. BKK Nett ber om at vedtaket erklæres ugyldig, subsidiært endres. BKK Nett forutsetter at Statens vegvesen i et nytt vedtak bekrefter å dekke alle kostnadene med flytting av transformatorstasjon. Eventuelt må vederlag fastsettes ved skjønn, jf. veglova § 37.

Vennlig hilsen
BKK NETT AS

Thor André Berg
adm.dir

Jens Skår
divisjonssjef

Vedlegg

Uttalelse fra Laksevåg bygningsråd datert 10.3.1948
Godkjent byggeanmeldelse datert 18.5.1949
Epost av 3.3.2017

Statens vegvesen

BKK Nett AS
Kokstadvegen 37
5257 KOKSTAD

Behandlende enhet: Region vest Saksbehandler/telefon: Hjalmar Olseth / 55516440 Vår referanse: 17/114623-1 Deres referanse: 11844816 Vår dato: 25.07.2017

Forhåndsvarsel om flytting av transformatorstasjon med tilhørende kabler ved Fv 582 Carl Konowsgate

1. Sakens bakgrunn

Det vises til brev fra BKK av 08.05.2017. Statens vegvesen, Region Vest har besluttet å sende ut nytt forhåndsvarsel. Saken er rimelig godt opplyst gjennom den kontakt som har vært. Frist for uttale settes til 08.08.2017.

2. Forhåndsvarsel

Bygging av nytt veganlegg i Fv 582 Carl Konowsgate kommer i konflikt med BKK sin transformatorstasjon med tilhørende kabler.

Traseen

Transformatorstasjonen ble anlagt i 1954. I 1984 ble det regulert inn fortau

Ut ifra dagens situasjon er det:

2,03 meter mellom kjørebane kant og transformatorstasjon.

0,21 meter mellom fortauskant og transformatorstasjon.

Flytteplikt

Vegvesenet vurderer det slik at transformatorstasjon og ledninger som ligger innenfor vegområdet til (riks- og) fylkesveg, er innenfor virkeområdet til vegloven §32. Disse ligger på vilkår som innebærer flytteplikt på ledningseiers kostnad når vegens interesser tilsier det¹. Det foreligger videre en presumpsjon for at tiltak ligger på vilkår med mindre annet kan godtgjøres.

¹ Se også forskrift om ledninger i offentlig veg nr 1212 av 2013 § 16

Postadresse
Statens vegvesen
Region vest
Postboks 43
6361 LEIKANGER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost-vest@vegvesen.no
Org nr. 971032031

Kontoradresse
Nygårdsgaten 112
5003 BERGEN

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9315 VADIA

Det er innenfor lovens formål at BKK Nett sitt anlegg må vike når samfunnsinteressene tilsier at vi må realisere nye vegplaner.

Transformatorstasjon ligger innenfor tidligere grense på 2,5 meter, som nå er økt til 3,0 meter

BKK har i brev av 08.05.2017 vist til at oppføringen av godkjent av Laksevåg bygningskommune. Til dette er å bemerke at byggeanmeldelse og tillatelse etter bygningsloven ivaretar andre formål enn vegloven. Det er mange godkjente byggetiltak som ligger på vilkår med tilhørende flytteplikt. Et godkjent tiltak etter bygningsloven tilsidesetter ikke vilkår/flytteplikt etter tidligere og gjeldende veglov

I henhold til forvaltningslovens §16 gis med dette forhåndsvarsel om at vegvesenet har til hensikt å treffe vedtak om at transformatorstasjon og ledninger som ligger til hinder i ovennevnte trase, vil bli pålagt omlagt, og at ansvaret for kostnadene ved dette påhviler:

- BKK NETT AS, for sine ledninger

De har anledning til å komme med merknader til forhåndsvarslet. Frist for dette settes til 08. august d.å.

Juridisk og anskaffelseseksjonen
Med hilsen

Hjalmar Olseth
Seksjonsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

10 AUG 2017

17/114623-3
443-1201

Statens vegvesen Region vest
Postboks 43
6861 LEIKANGER

Deres ref.: 17/114623-1
Vår ref.: Dato: 11878833/17

Dato: 08.08.2017

Merknader til forhåndsvarsel om flytting av transformatorstasjon med tilhørende kabler ved Fv 582 Carl Konowsgate

BKK Nett viser til Statens vegvesens brev datert 25.07.2017 vedrørende ovennevnte tema.

Om sakens bakgrunn skriver Statens vegvesen at Statens vegvesen har besluttet «å sende ut nytt forhåndsvarsel», og videre at «Saken er rimelig godt opplyst gjennom den kontakt som har vært.» BKK Nett vil derfor minne om bakgrunnen for vårt brev av 08.05.2017. BKK Nett har nemlig ikke tidligere mottatt noe forhåndsvarsel i denne saken. Dersom Statens vegvesen mener at forhåndsvarsel har vært sendt ut, burde dette ha vært fremlagt som respons på BKK Netts tidligere henvendelser i saken, sist ved nevnte brev av 08.05.2017. At saken skulle være «rimelig godt opplyst gjennom den kontakt som har vært» kan vi ikke si oss enig i. Vi viser igjen til vårt brev, hvor det er gjort rede for misforholdet mellom det som ble sagt i møte mellom BKK Nett og Statens vegvesen 23.01.2017 og den oppfatning Statens vegvesen har tilkjennegitt i etterkant, samt fraværet av forhåndsvarsel og det faktum at Statens vegvesens opprinnelige vedtak ikke ble fremlagt for part BKK Nett før BKK Nett eksplisitt bad om innsyn.

BKK Nett er noe usikker på rekkevidden av det vedtaket Statens vegvesen nå har sendt forhåndsvarsel om. Vi viser til at Statens vegvesens konklusjon i forhåndsvarselet er, jf. nest siste avsnitt i brevets side 2, at ansvaret for kostnadsdekning ved flytting gjelder «BKK Nett AS, for sine ledninger». Her varsles det altså et vedtak om flytting av ledninger for BKK Netts regning, mens brevet for øvrig indikerer at Statens vegvesen ønsker å fatte vedtak om flytting for BKK Netts regning også for selve transformatorstasjonen.

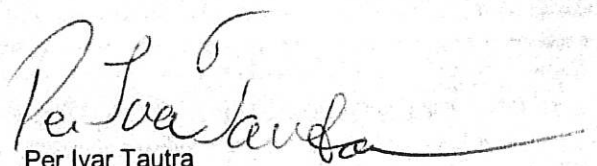
Vi er enige i at ledninger/kabler som ligger nærmere veikant enn tre meter, ligger innenfor rekkevidden av vegloven § 32. Dette er da også i samsvar med det standpunkt BKK Nett tilkjennega i det omtalte møtet 23.01.2017. Vi vil for øvrig understreke at det ved sontringen av om en ledning er underlag flytteplikt eller ikke, må tas hensyn til den avstand til vei som ledningene/kablene hadde på tidspunktet da de ble etablert. Statens vegvesen har selv anført i sitt brev at fortau ikke ble etablert før 1984.

BKK Nett bestrider derimot Statens vegvesens påstand om at «transformatorstasjon og ledninger som ligger innenfor vegområdet til (riks- og) fylkesveg, er innenfor virkeområdet til vegloven § 32», så langt passusen omhandler transformatorstasjoner. Vegloven § 32 gjelder «Elektrisk eller annen kraftledning, ledning for elektronisk kommunikasjon, vass-, kloakk- eller annen ledning eller renne av alle slag, løypestreng, taubane eller privat skinnegang eller feste for ledning m.m. som nemnt, ...». Både lovteksten og kommentarutgaven til vegloven er klar mht. hvilke typer installasjoner vegloven § 32 omfatter. Verken transformatorstasjoner eller mindre transformatorer i distribusjonsnett for elektrisitet, såkalte nettstasjoner, faller innenfor virkeområdet for vegloven § 32. Lang praksis tilsier også at transformatorstasjoner og nettstasjoner skal behandles som bygninger, ikke som ledninger e.l. Vi nøyer oss i denne sammenheng med å vise til at tvistetemaet i den såkalte Bybanesaken gjaldt kabler og ledninger, men derimot ikke nettstasjoner. Flere nettstasjoner som lå nært inntil offentlig vei, måtte flyttes som følge av Bybaneutbyggingen. Bybanen bekostet flyttingen av disse, og innrømmet for øvrig også fri grunn til de nye plasseringene.

For ordens skyld gjentas BKK Netts standpunkt slik det ble fremsatt i møtet 23.01.2017 og presisert i e-post til Trine Gjerde Andersen og Robert Olsen i Statens vegvesen 03.03.2017; BKK Nett aksepterer flytteplikt for egen kostnad for kabler og ledninger som på etableringstidspunktet lå nærmere enn tre meter fra veikant. For den omhandlede nettstasjonen aksepterer BKK Nett derimot ikke å måtte dekke flyttekostnadene. BKK Nett aksepterer heller ikke å måtte bekoste omlegging av kabler og ledninger som ligger utenfor virkeområdet for vegloven § 32, men som må flyttes som følge av at nettstasjonen flyttes.

Vennlig hilsen
BKK NETT AS

for Jens Skår
Per Ivar divisjonssjef
spesialrådgiver

Per Ivar Tautra
spesialrådgiver